

REACTIE RCD OP PVE HERINRICHTING HOFPLEIN (versie 15 februari/ontvangen 24 maart 2021)

Er is veel waardering voor de plannen van de gemeente om met de zeven stadsprojecten een impuls te geven aan de stad. Voor Rotterdam Central District (RCD) zijn met name Hofplein en Schouwburgplein van groot belang. De aanpak bij het Hofplein om via een schetsontwerp uitdagend stelling te nemen en zo de discussie over de functie van het plein scherp te kunnen voeren is prima. Ons is gevraagd te reageren op het Programma van Eisen Herinrichting Hofplein dat we eind maart ontvingen. Hieronder hebben wij in een aantal kernpunten onze reactie geformuleerd.

1. Uitgangspunt

Er wordt geconstateerd dat het Hofplein in de wederopbouwplannen (Van Traa 1956) vooral is vormgegeven als een belangrijke verkeersknoop, geheel in lijn met de toenmalige denkwijze dat de stad goed bereikbaar zou moeten zijn. Het Hofplein is daarmee één van de meest centrale knooppunten van de stad en heeft voornamelijk een verbindende functie. Het fungeert voor het noordelijk verkeer als entree van de binnenstad.

Bij het nieuwe schetsontwerp is de keuze gemaakt om van het Hofplein een stedelijke verblijfsruimte en ontmoetingsplek te maken. Daarbij wordt gestreefd naar de uitstraling van een imagobepalende plek en een landmark.

Binnen RCD bestaat nog zo'n vitale entree voor de stad: Rotterdam CS, waarmee het Stationsplein ook meer het karakter van een verkeersruimte dan een verblijfsruimte heeft. Daar doet zich op een andere manier dezelfde vraag voor als bij het Hofplein: hoe verbeteren we de verblijfsfunctie van het plein zonder de verkeersfunctie te schaden. Het belang van goed functionerende plinten van gebouwen is daarbij vitaal en dat blijkt in de praktijk een ingewikkelde opgave. De grote oppervlakte aan plinten in de binnenstad kan niet overal kwalitatief voldoende worden ingevuld.

RCD heeft in de laatste paar jaar studies uitgevoerd naar de kwaliteit van de openbare ruimte en de verblijfsfunctie van het gebied, zoals City at eye level, Pilot Sense of Place en Klimaatadaptief RCD. (alle rapportages uit 2020, bekend bij de gemeente en besproken met wethouder Kurvers). Die studies hanteren wij als kader voor ons handelen en ze laten onder meer zien dat een gebiedsgerichte benadering met een nauwe samenwerking tussen private en publieke initiatieven de beste resultaten oplevert. Het functioneren van de plinten van de gebouwen en de vergroening zijn immers vitaal voor een goed functionerende openbare ruimte en een goede openbare ruimte is randvoorwaarde voor levendige functies in de gebouwen op het niveau van de straat.

In het Programma van Eisen ligt nu veel nadruk op het ruimtelijk ontwerp, waardoor veel technische zaken aan de orde komen die nodig zijn om een Voorlopig Ontwerp te kunnen maken. Een analyse van het functioneren van het grotere gebied (gebiedsontwikkeling) en de functie van het Hofplein daarin ontbreekt nog.

2. Mobiliteit

De analyse van verkeersstromen laat nog eens goed zien hoe groot het belang van het Hofplein is voor de stad. De Rotterdamse Mobiliteitsaanpak (RMA) is bedoeld om de groei van de stad te faciliteren. Het biedt kansen voor het accommoderen van een vitale economie met efficiënte, schone en nieuwe

vervoerswijzen. Vergroening van de buitenruimte is een belangrijk doel. De RMA constateert een versnelling van de mobiliteitstransitie in de binnenstad naar meer fiets, OV en lopen. Tevens wordt een daling van het autogebruik voorzien. Er wordt het perspectief geschetst van een binnenstad die niet langer bedoeld is voor de auto om te doorkruisen.

Wij onderschrijven de noodzaak van de mobiliteitstransitie, maar vinden de conclusie dat het Hofplein een meer lokale functie krijgt wel kort door de bocht. In het voor de stad economisch vitale RCD worden de komende jaren grote nieuwe ontwikkelingen gerealiseerd (zoals The Modernist, Tree House en Schiekadeblok) die een aanzienlijke verdichting en functiemenging opleveren. De mobiliteitsvraag, die nu al heel groot is, zal daardoor alleen maar toenemen. De constatering in het PvE dat voor de bereikbaarheid van (RCD) het Hofplein straks een minder belangrijke rol speelt delen we dan ook nog niet. Is deze analyse gedeeld met NS? Grote publiekstrekkingen als Holland Casino hebben in de huidige situatie al een uitdaging om pieken te verwerken. Niet duidelijk is het effect van deze "open hart operatie" op de doorbloeding van het weefsel eromheen. Bevoorrading van bedrijven en winkels blijft een punt van aandacht.

De verschuivingen in mobiliteitspatronen leveren ook verschuivingen op in parkeerbehoefte. In RCD is nu al een groot parkeervraagstuk voor fietsen en deelscooters. We gaan onderzoeken of bestaande parkeervoorzieningen aangepast en uitgebreid kunnen worden, maar de mogelijkheden lijken vooralsnog te beperkt voor de groeiende vraag. Dat vraagt ook bij het Hofplein om extra aandacht.

3. Gebiedsontwikkeling

Dat het Hofplein nu wordt benaderd als een project waarbij ook de direct omliggende plinten worden meegenomen behoeft nadere uitwerking. Zo zijn de ontwikkeling van het Schiekadeblok, de panden aan het Weena en de nieuwe looproutes en verblijfsplekken in het gebied van groot belang.

Samenwerking met de private eigenaren van de omliggende gebouwen biedt kansen en behoeft meer aandacht. Er is in het RCD onderzoek Sense of Place-pilot Weenaflat en Weenahuis (Stipo, KuiperCompagnons, Stadkwadraat, 2020) geïllustreerd hoe het bijeenbrengen van private en publieke belangen en investeringen meerwaarde oplevert. De pilot was bedoeld om na te gaan of dit principe breder in het gebied kan worden toegepast. Er is toen gekozen om dit te illustreren aan de locatie Weenaflat/Weenahuis die belangrijk zijn in het NW kwadrant van het Hofplein.

Voor RCD is een belangrijke vraag wat de functie van het Weena wordt. Als Hofplein de publiekstrekker wordt die is beoogd, wat worden dan de toonaangevende looproutes door het gebied? Bij de ontwikkeling van het Schiekadeblok wordt een verbindingroute van CS naar Hofbogen via een nieuwe luchtsingel voorzien. Er wordt nagedacht over het plein voor het Unilevergebouw en de verbinding met Schiekade/Hofplein via Delftsestraat.

Er is in RCD veel behoefte aan betere invullingen van de plinten, maar de omvang is heel groot. Bij het Hofplein doet zich diezelfde vraag voor: een aantrekkelijke ontmoetingsruimte vraagt om goed functionerende plinten. Onze verwachting is dat er programmatisch te weinig aanbod zal zijn om de plinten in een groter gebied goed in te vullen.

4. Conclusie

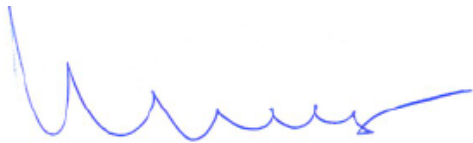
- In het Programma van Eisen ligt nu veel nadruk op het ruimtelijk ontwerp, waardoor veel technische zaken aan de orde komen die nodig zijn om een Voorlopig Ontwerp te kunnen maken. Een analyse van het functioneren van het grotere gebied (gebiedsontwikkeling) en de functie van het Hofplein daarin dient nog te worden gemaakt;
- Wij onderschrijven de noodzaak van de mobiliteitstransitie, maar vinden de conclusie dat het Hofplein een meer lokale functie krijgt wel kort door de bocht waar het gaat om de doorbloeding

van het RCD gebied. Nadere uitwerking van effecten van deze ingreep is nodig, waarbij timing en overgangsmaatregelen meegenomen worden;

- Onze verwachting is dat er programmatisch te weinig aanbod zal zijn om de plinten in een groter gebied goed in te vullen. Dat vraagt om prioritering en keuze voor hotspots.

Vanzelfsprekend zijn we graag bereid om samen met de gemeente aan deze punten verder te werken.

Namens het bestuur van RCD,

Hans de Jonge
voorzitter